

Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus

Sairaalantie 3,

28500 PORI

kirjaamo@sata.fi

Oikaisuvaatimuksen tekijä:

Siikaisten kunta

Kankaanpääntie 1 A

29810 SIIKAINEN

kirjaamo@siikainen.fi

OIKAISUVAATIMUS, joka kohdistuu Aluehallituksen 18.6.2024 pidetyn kokouksen

§ 196 Metsätähden ympärivuorokautisen asumisyksikön toiminnan lakkauttaminen ja asiakaspaikkojen siirto, SATAHADno-2024-4824

Vaadimme päätöksen kumoamista, ja asian palauttamista uudelleen valmisteluun. Päätöksen valmistelu ja esittely ovat olleet puutteellisia, Satakunnan hyvinvointialueen oman strategian ja arvojen vastaisia sekä hyvän hallinnon oikeusperiaatteiden vastaisia. Aluehallituksen jäsenille annetut tiedot käydyistä vuokraneuvotteluista ovat olleet valheellisia.

Vaadimme, ettei Metsätähden yksikön kiinteistön irtisanomisessa edetä ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Perustelut:

Satakunnan hyvinvointialue on laatinut oman strategian, jonka aluevaltuusto on hyväksynyt. Päätöksenteon sekä viranhaltijoiden toiminnan tulee pohjautua laadittuun ja hyväksytyyn strategiaan. Jokaisen päättäjän ja johtavan viranhaltijan tulee noudattaa strategian lisäksi voimassa olevaa lainsäädäntöä. (Laki sosiaalihuollon ja terveydenhuollon järjestämisestä, 612/2021 § 4, 11.) Tämä päätös on monelta osin strategian, arvojen sekä hyvän hallinnon oikeusperiaatteiden vastainen.

Ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelukuvauksen mukaan palvelu tulee tuottaa niin, että otetaan huomioon ensisijaisesti asukkaiden asumisen ja hoivan tarve sekä heidän toiveensa palvelukodista, sen sijainnista ja muusta soveltuvuudesta. Hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021) § 41 on maininta asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista; ensimmäisten uhkakuvien tultua julki sote-johtaja Rantanen ilmoitti kirjallisesti, ettei kunnanjohtajalla ole lupaa mennä keskustelemaan yksikön asukkaiden tai henkilöstön kanssa. Metsätähden asumisyksikön lopetuspäätöksestä ilmoitettiin henkilökunnalle jo ennen aluehallituksen päätöstä ja asiasta kiellettiin puhumasta ulkopuolisille. Aukkaat ja omaiset joutuivat lukemaan asumisyksikön lopettamisesta paikallislehdestä. Miten hyvinvointialueen toiminnassa on huomioitu osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet? Toimintatapa on eettisestä näkökulmasta tarkasteltu erittäin kyseenalainen. Hyvinvointialueen toiseksi arvoksi on määritelty ”Kohtaamme inhimillisesti”. Toimintatapa kyseisen

päätöksen osalta todentaa, että viranhaltijat ja aluehallitus eivät katso valtuustotason hyväksymän strategian velvoittavan heitä mitenkään. Toiminta, jolla hyvinvointialueen viranhaltijat sekä aluehallitus ovat tätä asiaa valmistelleet ja vieneet eteenpäin, rikkoo useita hyvän hallinnon oikeusperiaatteita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (612/2021) § 4 on maininta asukkaiden tasavertaisesta kohtelusta ja sama maininta on hyvinvointialueen palvelustrategiassa; ”Palvelumme ovat saatavilla yhdenvertaisesti, oikea-aikaisesti ja lähellä monin eri tavoin.” Hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021) § 29 todetaan, että hyvinvointialueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan. Aluevaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä. Lisäksi hyvinvointialueen tulee selvittää asukkaiden ja hyvinvointialueella säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa; Millä tavoin nämä toteutuivat kuntalaisten ja ennen kaikkea Metsätähden asukkaiden ja heidän omaistensa näkökulmasta?

Metsätähden kiinteistö on valmistunut vuonna 1989 ja sen omistaa Siikaisten kunta. Asukastilat ovat esteettömiä ja sijaitsevat yhdessä kerroksessa. Asukashuoneet ovat yhden hengen huoneita, joissa jokaisessa on omat wc-tilat. Piha-alue on aidattu. Ympärivuorokautisen asumispalvelun paikkoja on 20, joista on tällä hetkellä täytettyä 16. Kiinteistön kunto on hyvä, eikä suuria saneeraustarpeita ole tiedossa. Henkilöstövajeen vuoksi asukkaita ei välttämättä ole voitu sijoittaa toiveensa mukaisesti Siikaisiin. Palveluverkkosuunnitelmassa Metsätähden kiinteistöstä luopumista on esitetty vasta vuodelle 2025.

Siikaisten Metsätähden ympärivuorokautisessa palveluasumisessa on yhteensä kaksi (2) sairaanhoitajan, 11 lähihoitajan, kaksi (2) hoitoapulaisen vakanssia ja yksi (1) esihenkilön vakanssi. Avoimia vakansseja edellisistä on neljä, 2 sairaanhoitajan, lähihoitajan ja hoitoapulaisen vakanssit. Avoimia vakansseja on toistuvasti yritetty täyttää, mutta kaikkiin vakansseihin ei ole ollut ollenkaan hakijoita tai hakijat ovat olleet epäpäteviä. Hoiva-apulaisen paikka jätettiin täyttämättä hyvinvointialueen toimesta, vaikka paikkaan olisi ollut kelpoisuuden omaava hakija. Metsätähden ympärivuorokautisen palveluasumisen vakanssit on suunniteltu siirrettäväksi toiminnan loputtua Kiilarinteen ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikköön. Avoimia hakuja on toki ollut, mutta jo ennen lakkauttämispäätöstä työntekijöitä haettiin määräaikaisiin, vain tämän vuoden loppuun saakka kestäviin sijaisuuksiin. On selvää, ettei muutaman kuukauden mittaiset sijaisuudet ole houkuttelevia. Tiedot rekrytoinneista ovat ristiriitaisia hyvinvointialueen antamiin tietoihin. Hyvinvointialueen puutteellinen viestintä omalle henkilöstölleen on vaikuttanut siihen, että Metsätähden henkilökuntaa on hakeutunut muualle, koska jatkuvat huhut lakkauttamisesta sekä ns. pakkosiirroista ovat olleet ilmassa jo pitkään.

Metsätähden nykyisistä asukkaista 13 voidaan siirtää Kiilarinteelle henkilöstön siirtyessä suunnitelman mukaan. Kolme Metsätähden asukasta voidaan sijoittaa ostopalveluyksikköön Kankaanpäähän (Honkajoen yksikkö). Asiakkaiden siirtyminen Kiilarinteelle vaatii myös henkilöstön siirtymisen. Päätöksestä ei selviä kuinka monta työntekijää tosiasiallisesti siirtyy Kiilarinteelle. Työntekijöiden kanssa käydyistä yt-neuvotteluista on kantautunut ristiriitaista tietoa. On melko varmaa, että kaikki työntekijät eivät siirry Merikarvialle. Jo nyt uutisoidaan siitä, että merikarvialaisia tehostetun palveluasumisen asiakkaita joudutaan sijoittamaan Poriin, koska työntekijöitä ei ole riittävää määrää. (Satakunnan kansa 27.6.2024)

Päätöksen mukaan Metsätähden toiminnan lakkauttaminen tuo vuokrasäästöjä vuodesta 2025 alkaen noin 300 000 €. Missään vaiheessa hyvinvointialue ei ole neuvotellut Siikaisten kunnan kanssa Metsätähden vuokranalennuksesta. Aluevaltuutetuille on annettu tältä osin asiasta valheellista tietoa.

Haapala ja Mäkipää ovat antaneet neuvotteluehdotuksen ainoastaan Siikaisten kunnan alueella olevasta paloaseman kiinteistöstä. Näin ollen todettakoon, että vuokrasäästönä ilmoitettu n. 300 000 euroa on paikkansapitämätön. Kunta olisi ollut valmis neuvottelemaan mahdollisesta vuokranalennuksesta, mikäli sellainen olisi kunnalle esitetty.

Kokouksessa esitelty vaikutusarviointi on puutteellisesti ja suppeasti laadittu, eikä se huomioi mitenkään asukkaiden tasavertaista kohtelua, sosiaalisia tai taloudellisia vaikutuksia tai suunnitelmaa tulevien vuosien tilatarpeista. Siikaisten kunnan väestörakenne on vanhusvoittoista ja Pohjois-Satakunnassa sairastavuus on maakunnan korkeimpia. Eläkeikäinen väestö, etenkin 75-84-vuotiaiden ja yli 84-vuotiaiden väestöryhmät, tulevat kasvamaan ja tämä tulee vaikuttamaan voimakkaasti palveluiden ja hoivan tarpeeseen. Jo nyt siikaislaisia on sijoitettu muualle henkilöstövajeen vuoksi.

Vaikutusten arvioinnista puuttuu kokonaan arviointi siitä, miten tämä vaikuttaa Siikaisten kunnan elinvoimaan, lisääntyvään autoiluun (pakokaasupäästöt) sekä muuhun kunnan veto- ja pitovoimaan. Lisääntyvällä autoilulla on suora ympäristövaikutus, mutta sillä on myös taloudellista vaikutusta omaisten ja työntekijöiden kotitalouksiin. Verotus ei huomioi omaisten vierailusta syntyviä kuluja. Vaikutusten arvioinnista puuttuvat kokonaan asukkaiden osallisuus. FCG:n teettämän kyselyn perusteella kunnan asukkaat ovat tuoneet esiin turvattomuuden kasvua, ja pitävät lähipalveluiden sekä Metsätähden alasajoa erittäin haitallisena asiana.

Kolmannen sektorin toiminnasta on maininta vaikutusten arvioinnissa: ”Kolmannen sektorin ja yhdistysten toimintaa voidaan hyödyntää asukkaiden parhaaksi paremmin Kiilarinteen yksikössä, jossa toiminta laajempaa suuremman väestöpohjan vuoksi.” se, mitä tämä käytännön tasolla tarkoittaa, jää hyvin epäselväksi.

Kunnan toimesta on hyvinvointialueelle tuotu useaan otteeseen esiin puuttuvat joukkoliikenne yhteydet sekä kela-taksien toimimattomuus. Näitä ei kuitenkaan vaikutusten arvioinnissa juurikaan käsitelty. Metsätähden alasajoa tulisi tarkastella myös eettisesti. Aluehallitus päätti samassa kokouksessa heikentää asiointipalvelun kuljetuksia sekä määrällisesti että naapurikuntiin suuntautuvien ajojen määrissä, mikä entisestään heikentää omaisten mahdollisuuksia vierailuihin. On tyrmistyttävää, miten hyvinvointialue sivuttaa käsitteet arvokas vanhuus ja inhimillisuus, Yksikön lakkauttaminen erottaa puolisoita ja muita omaisiaan toisistaan, lisää turvattomuutta ja yksinäisyyttä. Hyvinvointialueen vaikutusten arvioinnissa on tuotu esiin vain maantieteellinen vaikutus välimatkan pitenemisen vuoksi. Miten vielä kotona asuva puoliso pääsee katsomaan omaistaan, jos hänellä ei ole enää ajokorttia? Entä miten toteutetaan lakisääteinen oikeus yhteiseen hoivapaikkaan, vaikka toinen puolisoista ei yhtä vaativaa hoitoa tarvitsisikaan, tämä suunnitelma ei siihen anna näkymiä.

Siikaisten kunta 3.7.2024

Marjaana Kurtti
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Heli Kaskiluoto
kunnanjohtaja

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page
Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foesatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende